

Appendix: 2

Överlämning av tjänsten: *Fixamera*

Från: Ellen Hallström, Jesper Lindfors och Malin Carlberg.

Grupparbete inom kursen: Design för hållbar utveckling, Malmö Universitet

Innehåll:

Beskrivning av tjänsten: FixaMera

FixaMeras sociala mervärden

- Gemenskap och delaktighet
- Trygghet och tillit
- Trivsel och stolthet

FixaMeras ekologiska mervärden

Lärdomar från liknande verksamheter

Kortfattat om vad en ideell förening är och hur man startar en

Förslag till föreningsstadgar.

Förslag till möjliga bidrag och samarbeten

Förslag till materiell att införskaffa

Förslag till att vårda, reparera eller uppgradera

Att tänka på när det gäller krav och regleringar

Förslag till utveckling av verksamhet

Beskrivning av tjänsten: *FixaMera*

FixaMera ska vara en träffpunkt för återbruk i Sofielund. Tjänsten ska ge användaren möjlighet att förlänga livslängden på sina saker genom att vårda, reparera eller uppgradera dem. Förutom en plats att utföra lagningsarbeten på ska FixaMera erbjuda enklare verktyg, kunskap och inspiration.

FixaMeras sociala mervärden

Tjänsten ska inte vara ekonomiskt vinstdrivande utan bidra med sociala och ekologiska mervärden. FixaMera är ett initiativ för att bidra till den positiva utvecklingen i området och ska genomföras av lokala aktörer på lokal nivå, med de boende och inte för. Genom att ge

invånarna möjlighet att påverka blir de medskapare i områdets utveckling.

- Gemenskap och delaktighet

I Fixamera samlas man för att fixa med sina saker, men också för att ta emot och få hjälp av varandra. I en del lagningsarbeten behöver man vara fler än en. Det kan handla om att bära ner ett bord för slipning från någon av lägenheterna eller att hålla i medan någon annan skruvar. Tanken är också att boende ska få möjlighet att tillsammans skapa något till gården eller huset t.ex. en gunga, odlingslådor eller en grillplats. Man ska samlas kring en gemensam uppgift för att delta i en förändring.

- Trygghet och tillit

Trygghet är en viktig faktor för individens välmående såväl som för stad och fastighetsägare. Genom att skapa möten mellan människor kan FixaMera bidra till att minska den upplevda otryggheten. Tjänsten ska vara en öppning till umgänge mellan grannar och göra livet mellan husen mer levande. Att ha vetskap om vilka som bor och rör sig i ens närhet kan i sig bidra till ökad trygghetskänsla.

För människor med svag anknytning kan möten mellan grannar vara ett första steg. Oavsett bakgrund delar man boendet och gården som gemensam utgångspunkt. Kan man dessutom tillsammans verka för att förbättra eller vårda detta skapas en känsla av "vårt", ett ansvar för och en tillit till.

- Trivsel och stolthet

Möjligheten att med enkla medel påverka sin närmiljö, hemmets insida och runt om, leder på sikt till ökad trivsel. Inflytandet gör att man känner sig sedd, lyssnad på och då i högre grad värderad.

För den som är nyinflyttad, har ont om saker och samtidigt saknar ekonomiska medel kan det vara svårt att skapa det hem man identifierar sig med. Fixamera ska vara en väg för personlig prägel och på så sätt öka känslan av tillhörighet och identifikation med bostadsområdet. Deltagandet och engagemanget ska resultera i stolthet för gården, grannskapet, men även stadsdelen.

FixaMeras ekologiska mervärden

Tjänsten ska fylla gapet mellan soptunna och Second hand. Många Second hand butiker tar inte emot trasiga saker och mycket slängs av privatpersoner trots att det bara kräver enklare

fixningar. Genom Möbellaget kan man: vårda, reparera, uppgradera eller uppgradera sina möbler. För att nå FN:s klimatmål måste samhället minska på konsumtion och nyproduktion. Tjänsten kan ses som ett litet motstånd mot dagens "slit-och-släng kultur" och väg mot en delningsekonomi.

Lärdomar från liknande tjänster

Börja i en liten skala, ha inte så stora ambitioner i början. En verksamhet som denna tar tid att etablera. Ser till att synas och visa att ni finns. Okunskap och osäkerhet kan hindra personer att våga komma dit. Var öppna, visa vad ni gör, ha olika workshop (finns möjlighet att studieförbund hjälpa till att stödja denna typen av aktivitet). Verksamheten skall vara för varandra. Utveckla den efter behov tillsammans med medlemmarna.

Ser er om det kan finnas verktyg man kan få skänkta eller billigt ifrån nedlagda kommunala slöjdlokaler eller ifrån verkstäder. Sök bidrag, kolla med fastighetsbolag kanske de kan supporta med lokal. Se mer under "Förslag till möjliga bidrag och samarbeten"

Kortfattat om vad en ideell förening är och hur man startar en

Det är förstås enbart ett förslag ifrån våran sida att starta upp det som en ideell förening och ingen förutsättning för att använda sig av idén eller detta material.

Syftet med en ideell förening är att samlas kring gemensamma idéer. En ideell förening är alltid öppen för nya medlemmar som delar samma intresse. Medlemmar behöver inte bidra med någon kapitalinsats, däremot är det vanligt att man tar ut en medlemsavgift. Det är ändamålen i stadgarna som avgör om föreningen kan betraktas ideell eller inte. Stadgarna beskriver föreningens syfte, regler och arbetsätt. En ideell förening får inte främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att driva affärsmässig verksamhet. En ideell förening kan däremot bedriva näringsverksamhet om pengarna går tillbaka in i verksamheten och är därmed även bokföringsskyldig.

Man kan bilda föreningen om minst tre personer med samma intresse. En tillfällig styrelse (interimsstyrelse) utses, vilket bör bestå av minst tre personer – ordförande, sekreterare och kassör. Interimsstyrelsens uppgift är att förbereda för det första årsmötet och att kalla intresserade personer till mötet för att bilda föreningen.

Under mötet ska föreningens namn beslutas, dess stadgar antas samt välja föreningsstyrelse och revisorer. Det är viktigt att personer som kan väljas in i styrelsen är informerade i förväg och godkänner att bli valda som ledamöter. Det är först efter det första årsmötet som föreningen är formellt bildad. Årsmötet är föreningens högst beslutande organ

och hålls en gång om året. Då får föreningens medlemmar vara med och fatta beslut. Efter årsmötet skall det utses en firmatecknare. När man startar en ideell förening behöver man inte registrera den men vill man det och få ett organisationsnummer skall man kontakta den lokala skattemyndigheten. Blankett finns under denna länk:

<https://www.skatteverket.se/foretagochorganisationer/sjalvservice/blanketterbroschyrer/blanketter/info/8400.4.39f16f103821c58f680007104.html>

Exempel på fördelar med att registrera föreningen är att man kan söka bidrag, skatteavdrag, få rabatter när man hyr lokaler. Dessutom klassas föreningen som en juridisk person, vilket innebär viss ansvarsfriskrivning för föreningens medlemmar och styrelse.

För råd och frågor kan ni kontakta Malmö ideella. Malmö Ideella är en paraplyorganisation som tillvaratar och företräder de ideella föreningarna i Malmö. Mer info kan ni hitta på deras hemsida: <https://malmoideella.se/>

Förslag till möjliga bidrag och samarbeten

Växtverket, Formas, Energimyndigheten, Vinnovas, Kulturrådet, Länsstyrelsen, Region Skåne, ESF, Tillväxtverket, Leader, Ungdomsstyrelsen, Allmänna arvsfonden, Studieförbund, Butiken Torsten, Returen, Boendeinflytande medel, gräsrotssponsring hos Jämtkraft, Sysavs sponsringsfond.

- Det kan generera inkomster att hålla i kurser för icke medlemmar.
- Hyra ut verksamheten när den inte används till något vinstdrivande företag, person.
- Få sänkt hyra genom att använda sig av verksamheten till att förbättra fastigheten.
- Använda sig av arbetsmarknadsenheten som kan bistå med en anställd. (Denna person kan komma ifrån hela Malmö stad)

Förslag till materiell att införskaffa

Hammare, skruvdragare, batteri, skruvmejslar, skruvmejselsats, målarpenslar, slipmaskin, häftpistol, skruvtvingar, maskeringstejp, sax, trälim, kontaktlim, munskydd, öronskydd, skyddsglasögon, förbandslåda, sandpapper, vattenpass, skiftnyckel, u-ringnyckel, såg (vanlig, metall, figursåg), kniv, bormaskin, borrhats, tänger, filar, stämjärn, brytbladsknivar, skruvar och spik i olika storlekar, städborste.

Ett alternativ är att användarna själva får stå för självförbrukningsmaterial så som färg, lack, etc.

Förslag till att vårda, reparera och uppgradera

Genom de enkätundersökningar och intervjuer vi genomfört har det bl.a. visats ett behov av arbeten så som; limma rangliga stols- och bordsben, sliparbeten, lackering av möbler, målning och klä om stoppade möbler. Träbearbetning så som att såga, hyvla, fila. Tillverkning av enklare möbler. Förslag till vidare tips: www.fixagrejen.nu

Att tänka på när det gäller regler

Det finns nästan ingen lagstiftning rörande ideella föreningar, förutom vissa skatteregler. Det är viktigt att sätta upp regler kring verksamheten som alla skall följa. Några exempel kan vara:

- Att man ska följa tillverkarens bruksanvisning på till exempel olika kemikalier.
- Man bör tänka på att ha god ventilation i lokalen och städa ofta då både damm och lösningsmedel kan vara ohälsosamma.
- Det kan vara vettigt att enbart tillåta vattenlösliga kemikalier i lokalen.
- Att det skall finnas tillgång till skyddsutrustning som hörsel- och munskydd. Även att tänka på hur buller och lukter kan påverka andra i fastigheten.

Men om man anställer någon som kommer att arbeta i lokalen gäller arbetsmiljöverkets lagstiftning och det är arbetsgivaren som är ansvarig. Här en länk till deras hemsida:

<https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter>

Några föreskrifter som kan komma att gälla är:

- AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete (alltid)
- AFS 2005:16 Buller
- AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning
- AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning
- AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisiker
- AFS 2018:1 Hygieniska gränsvärden

Vad som gäller är mycket beroende på verksamhetens karaktär.

Förslag till fortsatt utveckling

Utvecklandet av föreningen kan vara:

- Andra saker i hemmet som man kan vårda, reparera och uppgradera man.
- Anordna olika typer av workshops eller kurser. Man kan ta hjälp av studieförbund.
- Arbeta tillsammans med projekt för gemensamma utrymmen för att både stärka gemenskapen men även öka trivseln i området. Att låna ut verktyg till medlemmar.
- Att ha medlemskvällar / tidpunkter som man träffas för att arbeta, socialisera och fika.
- Involvera barn, i vuxnas sällskap.
- Att skapa samarbete med andra FixaMera för att förmedla kunskap emellan, men kanske även materiell och utöka det sociala nätverket.
- Att medverka i olika evenemang, för att driva olika projekt tillsammans och sprida intresse för sin verksamhet.
- Skapa samarbete med verksamheter som Butik Ragnar eller Returen.
- Använda sig av socialmedier för att synas, samla medlemmar för lättare kontakt och lägga upp inspiration. Före och efter bilder.

Den ideella föreningen kan förvandlats till ett kooperativ. En ekonomisk förening, där medlemmarna har samma och lika stort inflytande som innan. Det krävs inget startkapital. Med ett kooperativt kan föreningsverksamhet även gagna medlemmarna ekonomiskt, vilket inte är möjligt med en ideell förening. Styrkan i det kooperativa företaget är att flera delar på ansvar och svårigheter i motgång som framgång. Ingen kan skaffa sig ett övertag genom att investera mer. I stället ligger fokus på demokrati och glädje i arbetet. Genom att äga tillsammans kan man utnyttja varandras kompetenser, erfarenheter och nätverk.

I ett långsiktigt perspektiv och en framtida alltmer förändrade samhälle kan tjänsten utvecklas till att övergå till en micro-business. Micro-businesses kommer troligtvis alltmer att öka då de är mer anpassade att överleva.